

Przeglądy i komentarze

DOKTORAT HONORIS CAUSA DLA PROF. DR. HAB. ANDRZEJA J. SZWARCA NA UNIWERSYTECIE EUROPEJSKIM VIADRINA

Dnia 2 lipca 2008 r. w sali Senatu Uniwersytetu Europejskiego *Viadrina* we Frankfurcie nad Odrą odbyła się uroczystość nadania przez tamtejszy Wydział Prawa godności doktora *honoris causa* profesorowi dr. hab. Andrzejowi Janowi Szwarzowi, dziekanowi Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

Licznie przybyłych gości, w tym wielu profesorów poznańskiego Wydziału Prawa i przedstawicieli służb dyplomatycznych powitał dziekan Wydziału prof. dr Wolff Heintschel von Heinegg. Okolicznościowe wystąpienie wygłosiła prezydent Uniwersytetu *Viadrina* prof. dr Gesine Schwan, natomiast w imieniu macierzystej uczelni Profesora głos zabrała prorektor prof. dr hab. Sławomira Wronkowska-Jaśkiewicz. Odczytano także list gratulacyjny skierowany przez prof. dr. hab. Stanisława Sołtysińskiego.

W zawierającej wiele wątków osobistych laudacji profesor dr dr Uwe Scheffler przedstawił dokonania Profesora Andrzeja J. Szwarca. Jego kariera naukowa związana jest ściśle z Uniwersytetem im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, gdzie w latach 1956-1961 studiował prawo, a następnie uzyskał stopnie naukowe doktora i doktora habilitowanego nauk prawnych. Równolegle odbył także aplikację i złożył egzamin sędziowski. Od 1991 r. zatrudniony był na stanowisku profesora nadzwyczajnego, a od 1998 r. na stanowisku profesora zwyczajnego. Od 2002 r. przez dwie kadencje pełnił funkcję dziekana Wydziału Prawa, a także kierował Katedrą Prawa Karnego. Zainteresowania Profesora obejmują w szczególności międzynarodowe prawo karne oraz prawo sportowe, z czym wiąże się także działalność dydaktyczna na Akademii Wychowania Fizycznego w Poznaniu, jak i zaangażowanie w Polskim Towarzystwie Prawa Sportowego oraz przewodniczenie Trybunałowi Arbitrażowemu ds. Sportu przy Polskim Komitecie Olimpijskim. W 2007 r. Profesor został sędzią Trybunału Stanu. Od lat jest aktywnym uczestnikiem międzynarodowej współpracy naukowej, a w latach 1989-1998 był Sekretarzem Generalnym *Societas Humboldtiana Polonorum*.

Wieloletnie kontakty profesora Andrzeja J. Szwarca z niemieckim środowiskiem naukowym obejmują wspólne inicjatywy badawcze, rozliczne konferencje i seminaria, kooperację w zakresie edukacji prawniczej oraz wspieranie rozwoju początkujących pracowników nauki. W laudacji zaakcentowane zostały głównie związki prof. Andrzeja J. Szwarca z *Viadriną*. W szczególności uczestniczył on czynnie w organizacji i realizacji w latach

1993-2004 równoległych studiów magisterskich z zakresu prawa polskiego dla studentów *Viadriny*. Po zaliczeniu drugiego semestru na kierunku prawo mogli oni podjąć studia polskie, a dzięki uzgodnieniom między władzami Wydziałów Prawa obu uniwersytetów część zajęć dydaktycznych niemieckich zaliczana była w ramach polskich studiów. Liczne jest grono absolwentów seminarium prowadzonego wówczas przez poznańskich karnistów – obok profesora A.J. Szwarca także nieżyjących już prof. dr hab. Bogusława Janiszewskiego oraz prof. dr hab. Tadeusza Nowaka – wraz z wykładowcami prawa karnego z *Viadriny*, w szczególności profesorami: Janem C. Joerdenem, Uwe Schefflerem oraz Gerhardem Wolfem. W odpowiedzi na integrację Polski z Unią Europejską została pogłębiona: formuła polsko-niemieckiej kooperacyjnej edukacji prawniczej przy wielkim zaangażowaniu profesora A.J. Szwarca studia te od roku akademickiego 2004/2005 przekształcone zostały w zintegrowane polsko-niemieckie studia *Bachelor and Master of German and Polish Law*. Plan i program nowego kierunku opracowany został przez Radę Wydziału Prawa i Administracji UAM w porozumieniu z Radą Wydziału Prawa *Viadriny*. Dwustopniowy model studiów odnosi się do części niemieckiej, gdzie studenci uzyskują najpierw dyplom *Bachelor*, a następnie *Master*. W części polskiej natomiast, realizowanej w Collegium Polonicum, studia mają charakter jednolitych pięcioletnich studiów magisterskich. Jednocześnie poszerzona została również oferta dla poznańskich studentów: na Wydziale Prawa i Administracji UAM jesienią 2003 r. utworzone zostało z inicjatywy Profesora Studium Prawa Niemieckiego w ścisłej współpracy z Instytutem Prawa Gospodarczego Uniwersytetu w Hamburgu oraz Wydziałem Prawa *Viadriny*¹.

Wśród licznych polsko-niemieckich przedsięwzięć o charakterze naukowym realizowanych przez profesora Andrzeja J. Szwarca na szczególną uwagę zasługuje współinicjowany przez niego wieloletni projekt badawczy „Przestępczość przygraniczna” (*Kriminalität im Grenzgebiet*), który zaowocował licznymi konferencjami i publikacjami, w tym tłumaczeniami polskich regulacji prawnych na język niemiecki. Nie sposób przecenić znaczenie tego przedsięwzięcia dla pogłębienia praktycznej współpracy właściwych służb i organów po obu stronach granicy.

Podkreślenia wymaga także okoliczność, iż współpraca Wydziałów Prawa UAM i *Viadriny* znalazła także swoje odzwierciedlenie w innowacyjnej formule odbywającego się w dniach 5-8 maja 2005 r. *Tagung der deutschsprachigen Strafrechtslehrerinnen und Strafrechtslehrer* we Frankfurcie nad Odrą. Organizacyjne novum stanowiło zarówno umiejscowienie jednej z sesji w Słubicach, jak i aktywne włączenie polskich karnistów w prace zjazdu, m.in. poprzez powierzenie profesorowi A.J. Szwarzowi prowadzenia sesji *Dynamik des Strafrechts unter dem Einfluss internationaler und europäischer Vorgaben*.

Szczególne wyróżnienie ze strony uczelni o randze symbolicznej w stosunkach polsko-niemieckich stanowi ukoronowanie wieloletniej działalności profesora Andrzeja J. Szwarca na rzecz pogłębienia współpracy środowisk prawniczych obu państw.

Ryszarda Formuszewicz
Poznań

¹ Szczegółowe omówienie współpracy w: W. Dajczak, H. Olszewski, *Piętnaście lat współpracy Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu i Wydziału Prawa Europejskiego Uniwersytetu Viadrina we Frankfurcie nad Odrą*, „Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny” z. 4/2005, s. 12-21. Zob. także W. Dajczak, A.J. Szwarz, *Cross-border Polish-German legal education explained*, „European Journal of Legal Education” 2004, nr 1, s. 57-61.